

Skörd av spannmål, ärter och oljeväxter 2002

Preliminära uppgifter för riket

Yield of cereal crops, peas and oilseed crops in 2002

Preliminary data for the whole country

I korta drag

Totala skörden av spannmål normal i år

Årets totala spannmålsskörd blir uppemot 5,5 miljoner ton, det visar en preliminär beräkning som baseras på intervjuer med 1 000 lantbrukare. Resultatet motsvarar ungefär genomsnittet för de fem senaste åren och är i nivå med Jordbruksverkets prognos från augusti. Hektarskördarna är förhållandevis höga men spannmålsarealerna har minskat. En faktor som också verkar sänkande på den totala skörden är att många lantbrukare inte kunde genomföra en normal höstsådd 2001. De högavkastande höstsådda grödorna ersattes med vårsådda.

Bra skörd av ärter

Ärterna har överlag gett bra avkastning per hektar. Den totala skörden beräknas bli 83 000 ton, vilket är 9 procent mer än i fjol.

Ökad odling av raps och rybs

Arealen av raps och rybs ökade med 50 procent jämfört med förra året. Totalskörden beräknas till 159 000 ton, vilket också är 50 procent mer än i fjol.

Tidig sådd och tidig skörd

Vårsådden kunde genomföras ovanligt tidigt och grödorna utvecklades väl under försommaren. Den torra sommaren hämmade dock grödornas tillväxt på många håll i landet. Tröskningen kom igång tidigt och kunde genomföras under gynnsam väderlek. Det innebär låg andel obärgad areal, preliminärt 0,3 procent jämfört med 2,9 procent av spannmålsarealen 2001.

Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden

Gerda Ländell, SCB, tfn 019-17 68 07, gerda.landell@scb.se
Olle Funcke, SCB, tfn 019-17 60 51, olle.funcke@scb.se

Statistiken har producerats av SCB på uppdrag av Statens jordbruksverk, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1404-5834 Serie JO – Jordbruk, skogsbruk och fiske. Utkom den 19 november 2002.

Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.

Utgivare av Statistiska meddelanden är Svante Öberg, SCB.

Innehåll

Statistiken med kommentarer	3
Tabeller	6
1. Höstvetete. Skörd 2002. Preliminära resultat	6
2. Vårvetete. Skörd 2002. Preliminära resultat	6
3. Höstråg. Skörd 2002. Preliminära resultat	6
4. Höstkorn. Skörd 2002. Preliminära resultat	7
5. Vårkorn. Skörd 2002. Preliminära resultat	7
6. Havre. Skörd 2002. Preliminära resultat	7
7. Rågvete. Skörd 2002. Preliminära resultat	8
8. Blandsäd. Skörd 2002. Preliminära resultat	8
9. Ärtor. Skörd 2002. Preliminära resultat	8
10. Höstraps. Skörd 2002. Preliminära resultat	9
11. Vårrops. Skörd 2002. Preliminära resultat	9
12. Höstrybs. Skörd 2002. Preliminära resultat	9
13. Vårrybs. Skörd 2002. Preliminära resultat	10
14. Oljelin. Skörd 2002. Preliminära resultat	10
Diagram	11
1. Spannmål. Totalskördar 1993-2002	11
2. Raps och rybs. Totalskördar 1993-2003	11
3. Spannmål. Grödfördelning av totalskördar 2002	12
4. Spannmål. Grödfördelning av totalskördar 2001	12
5. Spannmål. Grödfördelning av totalskördar 2000	12
Fakta om statistiken	13
Detta omfattar statistiken	13
Definitioner och förklaringar	13
Så görs statistiken	13
Statistikens tillförlitlighet	14
Bra att veta	15
Annan statistik	15
In English	17
Summary	17
List of tables	18
List of terms	18

Statistiken med kommentarer

I detta statistiska meddelande redovisas preliminära uppgifter på riksnivå om 2002 års skörd av spannmål, ärter och oljeväxter. Resultaten baseras på en rikstäckande intervjuundersökning där cirka 1 000 lantbrukare tillfrågats om skördeutfallet. Motsvarande preliminära uppgifter för län och produktionsområden kommer att publiceras i mitten av december. Resultaten baseras då på uppgifter från cirka 4 350 lantbrukare. Definitiva resultat för 2002 kommer att redovisas i april 2003 när definitiva grödarealer finns tillgängliga.

Totalskördar av spannmål

Totalt för riket beräknas spannmålsskörden bli 5,45 miljoner ton. Det motsvarar ungefär genomsnittet för de fem senaste åren. Minskade spannmålsarealer uppvägs av att hektarskördarna i år är högre än normalt. I diagram 1 redovisas hur den totala spannmålsskörden har varierat under de senaste tio åren. Observera att diagrammen för spannmål och raps/rybs har olika skalor, se diagram 2.

I tablå 1 redovisas preliminära totalskördar för de grödor som ingår i undersökningen. Medelfelet är ett mått på de beräknade resultatens osäkerhet – ju högre medelfel desto osäkrare uppgift. Se vidare under ”Statistikens tillförlitlighet”. För jämförelse med tidigare års totalskördar redovisas även procentuell skillnad mellan 2002 års totalskördar och motsvarande genomsnitt för de fem senaste åren.

Tablå 1. Totalskördar 2002. Preliminära uppgifter för riket

Gröda	Total skörd ton ¹⁾	Medelfel, procent	Femårsgenomsnitt, ton ¹⁾	Skillnad, procent
Höstvete	1 830 900	1,0	1 900 200	-4
Vårvete	271 700	1,5	241 500	+13
Höstråg	123 100	2,1	156 800	-21
Höstkorn	31 700	4,8	65 100	-51
Vårkorn	1 747 100	1,6	1 715 300	+2
Havre	1 190 000	2,5	1 116 100	+7
Rågvete	174 000	1,8	228 800	-24
Blandsäd	86 400	6,7	95 500	-10
Spannmål, totalt	5 454 900	1,2	5 519 400	-1
Ärter	83 100	3,2	85 500	-3
Höstraps	92 100	1,9	64 100	+44
Vårraps	45 500	2,6	36 400	+25
Vårrybs	18 700	2,5	24 100	-22
Raps/rybs, totalt ²⁾	159 000	2,0	126 800	+25
Oljelin	3 300	8,5	12 500	-74

1) Vattenhalt: 15,0 procent för spannmål och ärter och 9,0 procent för oljeväxter

2) Innefattar även skörd av höstrybs

Totalskörden av höstvete uppgår till cirka 1,8 miljoner ton vilket motsvarar 33 procent av den totala spannmålsskörden. Arealen höstvete brukar variera kraftigt från år till år beroende på hur förutsättningarna för höstsådd varit året innan. Den nederbördsrika hösten 2001 ledde till minskade arealer av både höstvete och de övriga höstsådda spannmålsgrödorna. Diagram 3-5 visar spannmålsslagens andel av totalskörden de tre senaste åren.

Totalskörden av blandsäd beräknas bli 86 400 ton. De redovisade skördeuppgifterna för blandsäd innefattar stråsådesblandningar och stråsåd/baljväxtblandningar. Arealer som skördats som grönfoder har frånräknats.

Hektarskördar av spannmål

Hektarskörden av höstvetete beräknas på riksnivå vara 5 procent högre än genomsnittet för de fem senaste åren. Hektarskörden av vårvete beräknas vara i nivå med femårsgenomsnittet.

Vårkornets hektarskörd är 7 procent högre än genomsnittet för de fem senaste åren. Havre har också gett hög avkastning per hektar, 15 procent högre än i fjol och 9 procent högre än femårsgenomsnittet och normskörden. Normskördarna är beräknade utifrån en längre tidsserie av tidigare års hektarskördar, samt en trendfaktor. Se vidare under ”Bra att veta”.

I tablå 2 nedan redovisas preliminära hektarskördar för de aktuella grödorna. Observera att högt medelfel innebär att uppgiften är osäker.

Tablå 2. Hektarskördar 2002. Preliminära uppgifter för riket

Gröda	Hektarskörd, kg/hektar ¹⁾	Medelfel, procent	Femårsgenomsnitt, kg/hektar ¹⁾	Normskörd, kg/hektar ¹⁾
Höstvetete	6 410	1,0	6 080	6 351
Vårvete	5 050	1,3	5 000	5 176
Höstråg	5 210	2,1	5 000	5 448
Höstkorn	5 280	4,8	5 120	-
Vårkorn	4 300	1,6	4 010	4 204
Havre	4 070	2,4	3 750	3 747
Rågvete	5 650	1,8	4 650	-
Blandsäd	3 440	3,3	3 230	-
Ärter	3 160	2,5	2 700	-
Höstraps	2 940	1,9	2 900	2 634
Vårrips	2 060	2,6	1 960	1 910
Vårrys	1 510	2,5	1 550	1 511
Oljelin	1 100	8,2	840	-

1) Vattenhalt: 15,0 procent för spannmål och ärter och 9,0 procent för oljevaxter

Ärter

Den totala ärtskörden beräknas till 83 100 ton, vilket är 9 procent mer än i fjol. Skörden per hektar beräknas i genomsnitt bli cirka 3 200 kg/ha. Det är 10 procent mer än förra året och 17 procent mer än femårsgenomsnittet. Resultaten visar dock på en stor variation i skördenivå mellan olika gårdar.

Oljevaxter

Totalskörden av raps och rybs beräknas bli 159 000 ton. Det är 50 procent mer än förra året och 25 procent mer än genomsnittet för de fem senaste åren. Odlingen av raps och rybs har visat en nedåtgående trend under flera år men 2002 ökade arealen med hela 50 procent jämfört med föregående års areal. I diagram 2 redovisas hur den totala raps- och rybsskörden har varierat under de senaste tio åren. Observera att diagrammen för spannmål och raps/rybs har olika skalor.

Hektarskörden av höstraps är något lägre än i fjol men i nivå med femårsgenomsnittet. Vårrips visar en hektarskörd som är något högre än femårsgenomsnitt och fjolårsskörd.

Den totala skörden av oljelin beräknas till cirka 3 300 ton. Avkastningen per hektar är bättre än på många år. Den torra och varma hösten gjorde att odlarna kunde tröska linet under bra skördeförhållanden och andelen obärgad areal ser ut att bli betydligt mindre än vad den har varit de senaste åren.

Odlingsbetingelser

Hösten år 2001 präglades av mycket nederbörd och sen skörd. Det medförde att arealen med höstsådda spannmålsgrödor minskade. Vårsådden startade rekordtidigt och efter en försommar med lagom mycket regn och värme såg grödorna ut att kunna ge en hög skörd. Från många håll i landet kom rapporter om att en bra skörd var på gång. Den varma och torra sommaren kan dock ha stressat grödorna och hämmat tillväxten. Tröskningen kom igång tidigt och kunde genomföras under bästa tänkbara väder. Skördearbetet löpte smidigt vilket bör ha lett till bra kvalitet på de skördade kvantiteterna. Uppgifter skördens kvalitet inhämtas dock inte i denna undersökning.

Obärgade arealer

Av spannmålsgrödorna beräknas preliminärt 0,3 procent av arealen vara obärgad. Det är betydligt mindre än förra året då 2,9 procent av spannmålsarealen förblev oskördad. Av raps- och rybsarealen beräknas cirka 1,8 procent vara obärgad.

Kommentarer till tabellerna

Dessa preliminära resultat redovisas endast på riksnivå. I tabellerna redovisas antal undersökningenheter (UE) som varit underlag för beräkningarna, bärgad skörd per hektar, medelfel för hektarskörd, grödareal, total skörd samt medelfel för den totala skörden. En UE motsvarar ett jordbruksföretag. För jämförelse med tidigare år redovisas också definitiva resultat för de närmast föregående åren. Förekomst av obärgade arealer gör att hektarskörd och totalskörd blir lägre för den aktuella grödan.

Medelfelet är ett mått på den beräknade skördens osäkerhet. Ju högre medelfelet är desto mer osäker är den aktuella uppgiften. Denna preliminära beräkning för år 2002 baseras på ett mindre antal intervjuer än de definitiva resultaten för åren 1997-2001. Som en följd är medelfelen för uppgifterna avseende 2002 ofta högre än medelfelen för motsvarande uppgifter gällande 1997-2001. Se vidare under rubriken "Statistikens tillförlitlighet".

För att undvika redovisning av alltför osäkra resultat krävs att redovisad hektarskörd grundar sig på minst 20 UE. Vid färre UE ersätts skördeuppgiften i tabellen med två prickar (..).

Grödarealerna är hämtade från den preliminära statistiken om åkerarealens användning i juni 2002. Statistiken baseras på uppgifter från jordbrukare som ansökt om arealbaserat stöd 2002. De grödarealer som redovisas i detta statistiska meddelande har dock minskats med skattad areal skördad som grönfoder. Se vidare under avsnittet "Så görs statistiken".

Tabeller

1. Höstvetete. Skörd 2002. Preliminära resultat

Hektarskörd, areal och totalskörd

1. Winter wheat. Yield per hectare, crop area and total production

	Antal UE	Hektar- skörd, kg/ha	Medel- fel, procent	Areal, hektar	Total skörd, ton	Medel- fel, procent
2002	574	6 410	1,0	285 760	1 830 900	1,0
2001 ¹⁾	2 415	6 040	0,7	354 040	2 137 700	0,7
2000	2 510	6 100	0,6	353 020	2 154 500	0,6
1999	1 994	6 320	0,8	209 640	1 325 800	0,8
1998	2 009	5 740	0,8	359 020	2 060 700	1,3
1997	1 767	6 210	0,8	293 600	1 822 400	1,1

Vattenhalt 15,0 procent

1) För åren 1997-2001 redovisas definitiv bärgad skörd

2. Vårvetete. Skörd 2002. Preliminära resultat

Hektarskörd, areal och totalskörd

2. Spring wheat. Yield per hectare, crop area and total production

	Antal UE	Hektar- skörd, kg/ha	Medel- fel, procent	Areal, hektar ²⁾	Total skörd, ton	Medel- fel, procent
2002	265	5 050	1,3	53 830	271 700	1,5
2001 ¹⁾	873	4 650	1,0	44 530	207 100	1,0
2000	857	5 100	1,4	48 150	245 400	1,4
1999	1 034	5 060	1,1	65 780	333 100	1,1
1998	604	4 820	1,8	39 020	188 000	4,4
1997	551	5 350	1,5	43 700	233 800	2,0

Vattenhalt 15,0 procent

1) För åren 1997-2001 redovisas definitiv bärgad skörd

2) Areal skördad som grönfoder ingår ej

3. Höstråg. Skörd 2002. Preliminära resultat

Hektarskörd, areal och totalskörd

3. Winter rye. Yield per hectare, crop area and total production

	Antal UE	Hektar- skörd, kg/ha	Medel- fel, procent	Areal, hektar ²⁾	Total skörd, ton	Medel- fel, procent
2002	158	5 210	2,1	23 630	123 100	2,1
2001 ¹⁾	722	5 270	1,2	34 140	180 000	1,3
2000	670	5 430	1,8	34 520	187 300	1,8
1999	522	4 790	2,0	24 510	117 400	2,0
1998	585	4 640	1,8	34 620	160 500	4,4
1997	505	4 810	2,3	28 830	138 700	2,8

Vattenhalt 15,0 procent

1) För åren 1997-2001 redovisas definitiv bärgad skörd

2) Areal skördad som grönfoder ingår ej

4. Höstkorn. Skörd 2002. Preliminära resultat**Hektarskörd, areal och totalskörd**

4. Winter barley. Yield per hectare, crop area and total production

	Antal UE	Hektar- skörd, kg/ha	Medel- fel, procent	Areal, hektar	Total skörd, ton	Medel- fel, procent
2002	33	5 280	4,8	6 000	31 700	4,8
2001 ¹⁾	198	5 270	2,3	8 820	46 500	2,4
2000	228	5 090	2,6	11 940	60 700	2,6
1999	195	4 930	3,9	11 900	58 600	3,9
1998	191	5 360	2,5	15 950	85 400	6,5
1997	200	4 970	2,7	14 970	74 400	3,6

Vattenhalt 15,0 procent

1) För åren 1997-2001 redovisas definitiv bärgad skörd

5. Vårkorn. Skörd 2002. Preliminära resultat**Hektarskörd, areal och totalskörd**

5. Spring barley. Yield per hectare, crop area and total production

	Antal UE	Hektar- skörd, kg/ha	Medel- fel, procent	Areal, hektar ²⁾	Total skörd, ton	Medel- fel, procent
2002	715	4 300	1,6	406 200	1 747 100	1,6
2001 ¹⁾	2 773	4 140	0,9	385 690	1 595 600	0,9
2000	2 872	3 970	0,9	396 790	1 573 700	0,9
1999	3 133	3 820	0,9	470 090	1 793 900	0,9
1998	2 764	3 730	1,0	429 010	1 601 500	1,4
1997	2 656	4 390	0,8	458 280	2 011 900	0,9

Vattenhalt 15,0 procent

1) För åren 1997-2001 redovisas definitiv bärgad skörd

2) Areal skördad som grönfoder ingår ej

6. Havre. Skörd 2002. Preliminära resultat**Hektarskörd, areal och totalskörd**

6. Oats. Yield per hectare, crop area and total production

	Antal UE	Hektar- skörd, kg/ha	Medel- fel, procent	Areal, hektar ²⁾	Total skörd, ton	Medel- fel, procent
2002	608	4 070	2,4	292 250	1 190 000	2,5
2001 ¹⁾	2 249	3 550	1,3	271 620	963 700	1,4
2000	3 413	3 960	1,0	290 820	1 151 100	1,0
1999	2 385	3 450	1,3	305 660	1 055 100	1,3
1998	2 246	3 650	1,2	311 470	1 136 200	1,6
1997	2 061	4 120	1,1	309 160	1 274 300	1,2

Vattenhalt 15,0 procent

1) För åren 1997-2001 redovisas definitiv bärgad skörd

2) Areal skördad som grönfoder ingår ej

7. Rågvete. Skörd 2002. Preliminära resultat Hektarskörd, areal och totalskörd

7. Triticale. Yield per hectare, crop area and total production

	Antal UE	Hektar- skörd, kg/ha	Medel- fel, procent	Areal, hektar ²⁾	Total skörd, ton	Medel- fel, procent
2002	175	5 650	1,8	30 790	174 000	1,8
2001 ¹⁾	821	4 410	1,5	39 600	174 500	1,5
2000	751	4 600	1,3	40 690	187 300	1,3
1999	692	4 730	1,4	32 590	154 200	1,4
1998	986	4 600	1,3	66 750	307 400	2,4
1997	926	4 920	1,2	65 140	320 800	1,5

Vattenhalt 15,0 procent

1) För åren 1997-2001 redovisas definitiv bärgad skörd

2) Areal skördad som grönfoder ingår ej

8. Blandsäd. Skörd 2002. Preliminära resultat Hektarskörd, areal och totalskörd

8. Mixed grain. Yield per hectare, crop area and total production

	Antal UE	Hektar- skörd, kg/ha	Medel- fel, procent	Areal, hektar ²⁾	Total skörd, ton	Medel- fel, procent
2002	115	3 440	3,3	25 130	86 400	6,7
2001 ¹⁾	393	3 230	3,3	26 510	85 600	3,3
2000	340	3 470	3,2	31 770	110 300	3,2
1999	362	2 820	4,3	33 020	93 200	4,3
1998	390	2 920	3,4	26 970	78 700	5,2
1997	333	3 700	3,6	29 640	109 800	4,1

Vattenhalt 15,0 procent

1) För åren 1997-2001 redovisas definitiv bärgad skörd

2) Areal skördad som grönfoder ingår ej

9. Ärtor. Skörd 2002. Preliminära resultat Hektarskörd, areal och totalskörd

9. Peas. Yield per hectare, crop area and total production

	Antal UE	Hektar- skörd, kg/ha	Medel- fel, procent	Areal, hektar ²⁾	Total skörd, ton	Medel- fel, procent
2002	237	3 160	2,5	26 310	83 100	3,0
2001 ¹⁾	933	2 860	1,3	26 650	76 300	1,4
2000	708	2 660	2,2	25 390	67 400	2,2
1999 ³⁾	788	2 720	2,6	30 050	81 800	2,6
1998	938	1 780	4,2	49 150	87 700	5,2
1997	557	3 490	2,4	32 740	114 300	3,1

Vattenhalt 15,0 procent

1) För åren 1997-2001 redovisas definitiv bärgad skörd

2) Areal skördad som grönfoder ingår ej

3) För åren 1997-1999 innefattar arealuppgiften även vicker och åkerbönor

10. Höstraps. Skörd 2002. Preliminära resultat**Hektarskörd, areal och totalskörd**

10. Winter rape. Yield per hectare, crop area and total production

	Antal UE	Hektar- skörd, kg/ha	Medel- fel, procent	Areal, hektar	Total skörd, ton	Medel- fel, procent
2002	180	2 940	1,9	31 360	92 100	1,9
2001 ¹⁾	542	3 100	0,8	19 900	61 700	0,8
2000	534	3 250	2,2	24 870	80 900	2,2
1999	446	2 860	1,4	19 630	56 200	1,4
1998	350	2 990	1,6	23 160	69 300	4,3
1997	303	2 300	1,9	22 890	52 600	2,8

Vattenhalt 9,0 procent

1) För åren 1997-2001 redovisas definitiv bärgad skörd

11. Vårrops. Skörd 2002. Preliminära resultat**Hektarskörd, areal och totalskörd**

11. Spring rape. Yield per hectare, crop area and total production

	Antal UE	Hektar- skörd, kg/ha	Medel- fel, procent	Areal, hektar	Total skörd, ton	Medel- fel, procent
2002	163	2 060	2,6	22 020	45 500	2,6
2001 ¹⁾	410	1 980	1,3	13 590	26 900	1,3
2000	315	2 010	2,4	11 520	23 100	2,4
1999	633	2 040	1,6	31 270	63 800	1,6
1998	276	1 950	3,4	16 700	32 500	6,9
1997	289	1 840	4,7	19 480	35 800	5,1

Vattenhalt 9,0 procent

1) För åren 1997-2001 redovisas definitiv bärgad skörd

12. Höstrybs. Skörd 2002. Preliminära resultat**Hektarskörd, areal och totalskörd**

12. Winter turnip rape. Yield per hectare, crop area and total production

	Antal UE	Hektar- skörd, kg/ha	Medel- fel, procent	Areal, hektar	Total skörd, ton	Medel- fel, procent
2002 ¹⁾	16
2001 ²⁾	40	1 460	7,7	860	1 200	7,7
2000	52	1 750	7,7	1 400	2 400	7,7
1999	30	1 880	7,5	1 210	2 300	7,5
1998	54	1 630	4,7	1 470	2 400	17,6
1997	30	1 510	7,0	1 750	2 600	10,2

Vattenhalt 9,0 procent

1) Där antalet UE i bearbetningen understiger 20 utelämnas resultaten (..)

1) För åren 1997-2001 redovisas definitiv bärgad skörd

13. Vårrybs. Skörd 2002. Preliminära resultat**Hektarskörd, areal och totalskörd**

13. Spring turnip rape. Yield per hectare, crop area and total production

	Antal UE	Hektar- skörd, kg/ha	Medel- fel, procent	Areal, hektar	Total skörd, ton	Medel- fel, procent
2002	83	1 510	2,5	12 360	18 700	2,5
2001 ¹⁾	331	1 550	2,1	10 420	16 200	2,1
2000	235	1 550	2,4	9 790	15 100	2,4
1999	468	1 670	1,9	23 780	39 800	1,9
1998	238	1 460	2,6	13 240	19 300	6,5
1997	296	1 540	2,3	19 430	30 000	4,6

Vattenhalt 9,0 procent

1) För åren 1997-2001 redovisas definitiv bärgad skörd

14. Oljelin. Skörd 2002. Preliminära resultat**Hektarskörd, areal och totalskörd**

14. Oil flax. Yield per hectare, crop area and total production

	Antal UE	Hektar- skörd, kg/ha	Medel- fel, procent	Areal, hektar ²⁾	Total skörd, ton	Medel- fel, procent
2002	21	1 060	8,2	3 110	3 300	8,5
2001 ¹⁾	141	780	7,0	4 260	3 300	7,2
2000	250	770	12,3	10 310	7 900	12,3
1999	547	950	4,3	34 170	32 500	4,3
1998	295	420	13,1	15 060	6 400	14,9
1997	147	1 280	6,3	9 530	12 200	7,5

Vattenhalt 9,0 procent

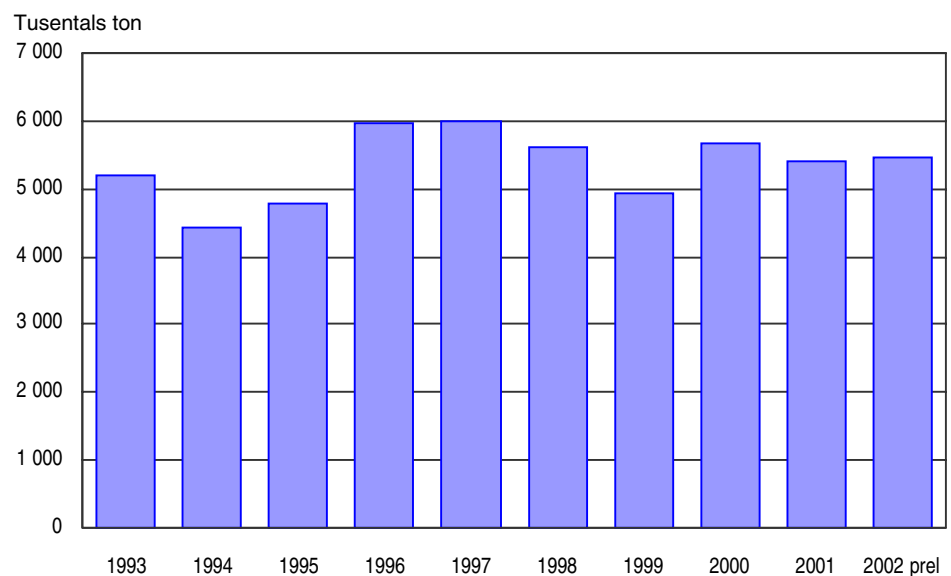
1) För åren 1997-2001 redovisas definitiv bärgad skörd

2) Areal skördad som grönfoder ingår ej

Diagram

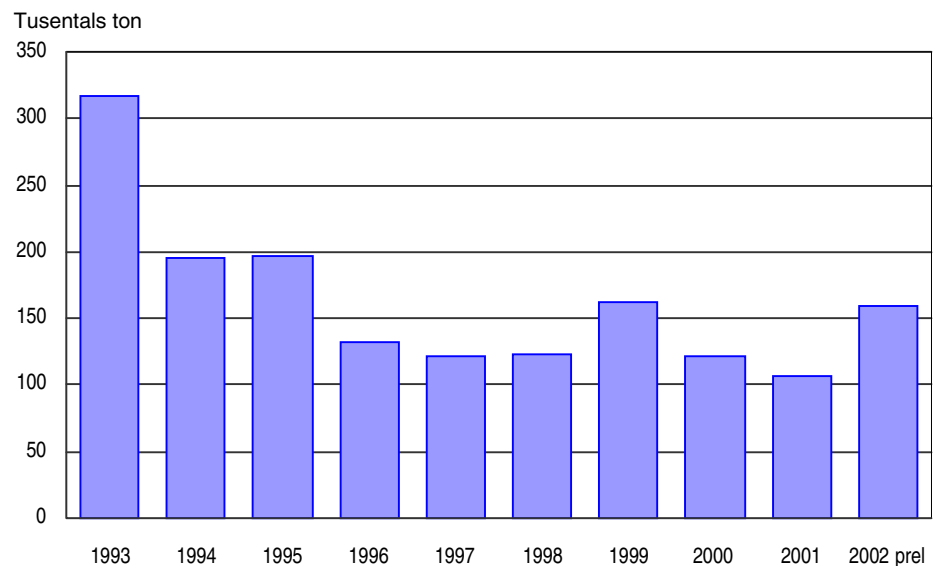
1. Spannmål. Totalskördar 1993-2002

1. Cereals. Total production 1993-2002

2. Raps och rybs. Totalskördar 1993-2003

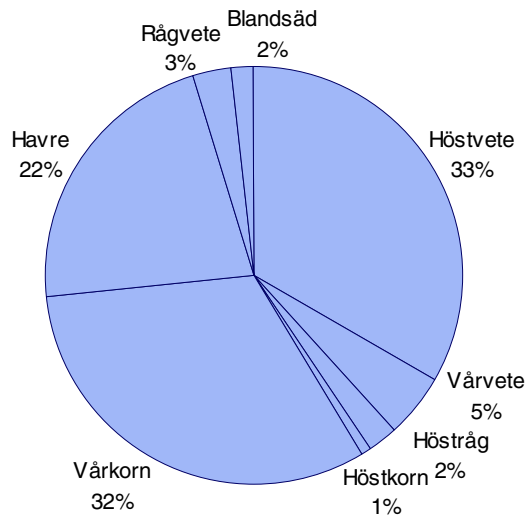
2. Rape and turnip rape. Total production 1993-2002

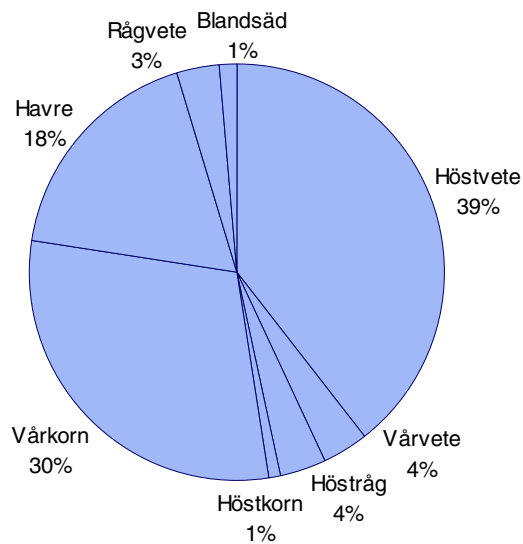
Observera att diagram 1 och 2 har olika skalor!

3. Spannmål. Grödfördelning av totalskördar 2002

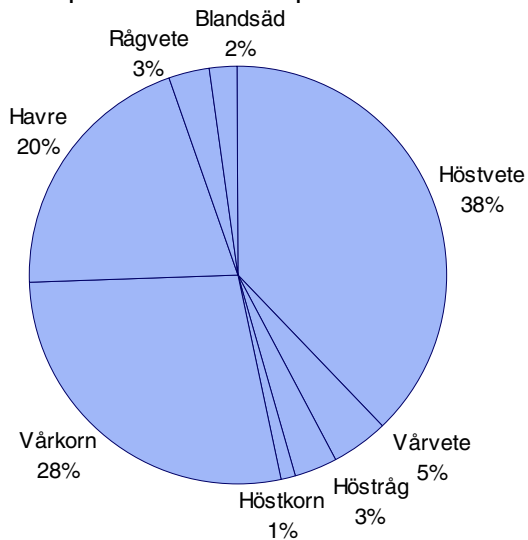
3. Cereals. Crop division of total production 2002

4. Spannmål. Grödfördelning av totalskördar 2001

4. Cereals. Crop division of total production 2001

5. Spannmål. Grödfördelning av totalskördar 2000

5. Cereals. Crop division of total production 2000

Fakta om statistiken

Uppgifter om skördens storlek av spannmål, ärter och oljeväxter samlas in via en landsomfattande intervjuundersökning med ett urval av lantbrukare.

Skördestatistiken används för ekonomiska kalkyler inom jordbrukssektorn, export/importplanering, försörjningsbalansberäkningar, beredskapsplanering, underlag för jordbrukspolitiska bedömningar och beräkning av stödnivåer. Den används även inom rådgivning, forskning och utbildning samt för internationell rapportering. Till EU sker rapportering enligt bindande förordningar. Inom miljöområdet används skördestatistiken för näringsbalansberäkningar och vid beräkning av risk för näringsläckage till vattendrag.

Skördestatistiken ingår också som en del i den allmänna information som den officiella statistiken skall täcka in. Användare är här bl.a. massmedia och allmänhet.

Detta omfattar statistiken

Definitioner och förklaringar

Skördestatistiken baseras på en urvalsundersökning med jordbruksföretag som undersökningsenheter (UE). Undersökningspopulationen för skörd av spannmål, ärter och oljeväxter utgörs av jordbruksföretag som har mer än 5,0 hektar åkermark. Som urvalsram används Jordbruksverkets administrativa stödregister, IAKS.

Landet är indelat i 106 skördeområden (SKO), i första hand avsedda att ligga till grund för skördestatistiken. Huvudprincipen för indelningen har varit att bilda områden som är så homogena som möjligt beträffande skördeavkastningen. Dessutom har hänsyn tagits till klimat, jordart, topografi och odlingsinriktning. Indelningen i skördeområden finns redovisad i "Områdesindelningar i lantbruksstatistiken 1998", MIS 1998:1.

För årets intervjuundersökning uttogs totalt 4 350 UE fördelade på 101 SKO av rikets samtliga 106 SKO. Fem fjällbygdsområden där praktiskt taget ingen odling av spannmål, ärter eller oljeväxter förekommer har undantagits.

Urvalet är draget som ett stratifierat π ps-urval (probability proportion to size) med SKO som strata. I π ps-urvalet beror storleken på respektive företags urvalssannolikhet på företagets arealer av undersökningsgrödorna enligt årets uppgifter i IAKS. Vid beräkningen av storleksmättet för urvalssannolikheten får de frekventa grödorna höstvetete, vårkorn och havre vikten 0,7. Övriga undersökningsgrödor ges vikten 1 för att de ska få större chans att komma med.

Var fjärde UE i urvalet tas ut för en preliminär beräkning på riksnivå. Dessa UE behandlas med förtur vid intervjuarbetet och vid den fortsatta bearbetningen vid SCB. Detta underurval av 1 087 UE utgör underlag för skattningen på riksnivå som redovisas i detta statistiska meddelande.

Genom intervjuer med jordbrukarna inhämtas uppgifter om skörden av de åtta spannmålsgrödorna, samt om skörden av ärter och oljeväxter. Med ärter avses kokärter och foderärter till mognad. Med blandsäd avses stråsädesblandningar och stråsäd/baljväxtblandningar.

Så görs statistiken

Företag som valts ut får i mitten av augusti ett brev med information om undersökningen. Uppgiftslämnandet är frivilligt. Efter avslutad skörd i oktober - november kontaktas de uttagna lantbrukarna per telefon. Intervjuerna genomförs

av SCB:s regionala intervjuare. Intervjuarbetet utförs enligt detaljerade instruktioner. Utbildning av intervjuarna sker vid lokala kurser.

Uppgifter samlas in om årets bärgade kvantiteter av spannmåls-, ärt- och oljevästgrödor. Även uppgifter om vilka vattenhalter kvantiteterna avser samlas in. För spannmål och ärter omräknas uppgiven kvantitet till 15,0 procents vattenhalt och för oljeväxter till 9,0 procents. Hektarskörden erhålls genom att kvantiteten divideras med gårdens grödareal.

Vid besvärliga skördeförhållanden händer det att lantbrukaren lämnar oskördad gröda kvar på fältet. Uppgifter om obärgade arealer inhämtas för samtliga undersökningsgrödor. För obärgad areal är totalskörden noll vilket leder till att den genomsnittliga hektarskörden sänks. Om den skördade kvantiteten har kasserats direkt efter skörd har totalskörden också satts till noll, men den aktuella arealen har då inte tagits med vid beräkningen av obärgad areal.

Uppgiftsblanketterna granskas först manuellt i samband med dataregistreringen. Därefter sker maskinella kontroller. Vid behov tas förnyad kontakt med uppgiftslämnarna för kompletteringar.

Skattning av hektarskörd görs för skördeområden. Därefter sker sammanvägning till resultat för hela riket. På basis av hektarskörden och aktuell grödareal beräknas bärgad totalskörd.

Grödarealerna baseras på den preliminära statistiken om åkerarealens användning som publicerades i juni 2002 i det statistiska meddelandet JO 10 SM 0202. Resultaten grundar sig på uppgifter i Jordbruksverkets administrativa stödutbetalningsregister, IAKS. Det innehåller gröduppgifter som lämnats av jordbrukare som ansökt om arealersättning och har minst 0,3 hektar åkermark.

I detta statistiska meddelande har de i juni redovisade preliminära grödarealerna minskats med arealer skördade som grönfoder. Grönfoderarealerna har beräknats utifrån uppgifter som lantbrukarna lämnat i samband med intervjuerna om skördens storlek.

Arealuppgifterna för åren 1997-1999 avser definitiva resultat från Lantbruksregistret (LBR). Grödarealerna för 2000 och 2001 baseras på IAKS men har minskats med arealer skördade som grönfoder.

Jämförelser av arealer och totalskördar för åren 2000, 2001 och 2002 med tidigare år bör göras med viss försiktighet då populationerna är något olika och redovisningen av grödarealerna skett enligt något olika regler. En skillnad är till exempel att fält med delvis utvintrad höstsäd, som hjälpsåts med annan gröda, ofta redovisas som blandsäd i IAKS.

Statistikens tillförlitlighet

För att belysa den osäkerhet som finns i resultaten på grund av att beräkningarna grundar sig på uppgifter från ett urval av företag redovisas i tabellerna relativa medelfel för de skattade hektarskördarna och totalskördarna. I medelfelet inkluderas även effekten av andra slumpmässiga fel.

Medelfelet anges i procent av den skattade skörden. Med hjälp av medelfelet kan ett konfidensintervall beräknas. För t ex en skattad hektarskörd på 4 500 kg/ha och ett medelfel på 3,0 procent (dvs 135 kg/ha) kan man med 95 procents sannolikhet säga att intervallet $4\,500 \pm 2 \times 135$ (dvs 4 230 - 4 770 kg/ha) omfattar den verkliga hektarskörden.

För vissa grödor är medelfelet för totalskörden större än medelfelet för hektarskörden. Anledningen är en osäkerhet i justeringen av grödans areal med skattad areal skördad som grönfoder.

För åren 1997-1998 inhämtades uppgifter om grödarealer endast för ett urval av företag. Detta medför att även grödarealerna är behäftade med urvalsfel under dessa år.

Urvalsramen till undersökningen 2002 utgörs av företag i 2002 års IAKS, vilket medför att över- och undertäckning som beror på förändringar i företagsbeståndet minskats till en marginell nivå. Arealer utanför IAKS bedöms för de aktuella undersökningsgrödorna vara av liten betydelse.

Andelen bortfall i årets preliminära beräkning på riksnivå blev 3,3 procent (35 UE), varav vägrare 2,2 procent (24 UE).

Bra att veta

Normskördar

Med skördestatistiken för en lång följd av år som underlag beräknar SCB normskördar. Med normskördar menas den skörd som man kan förvänta sig under normala väderbetingelser. Normskördar beräknas för höstvetete, vårvete, råg, vårkorn, havre, slåttervall (t.o.m. 1997), matpotatis och potatis för stärkelse. Resultaten redovisas i juni varje år i Statistiskt meddelande, JO 15 SM 0201. Redovisning sker för skördeområden, län, produktionsområden och riket.

Annan statistik

Preliminära uppgifter om åkerarealens användning i juni 2002 har redovisats i juni i Statistiska meddelanden JO 10 SM 0202.

En tidig prognos för 2002 års skörd av spannmål och raps/rybs redovisades av Jordbruksverket i augusti. Den tidiga prognosen baserades på väderdata och skördarnas storlek under en längre tidsperiod och redovisades i JO 29 SM 0201.

I JO 19 SM 0202 redovisas i december preliminära skörderesultat för län och produktionsområden, nu med ett urval av 4 350 lantbrukare som undersökningsunderlag.

I december redovisas preliminär skörd av matpotatis och potatis för stärkelse i JO 17 SM 0201.

Definitiva uppgifter om 2002 års grödarealer kommer att redovisas i april 2003 i JO 10 SM 0301.

Definitiva uppgifter om hektarskördar och totalskördar för år 2002 kommer att redovisas i april 2003 i JO 16 SM 0301.

Uppgifter om höstsådda arealer år 2002 publiceras i december i JO 18 SM 0201.

Elektronisk publicering

Detta statistiska meddelande finns kostnadsfritt åtkomligt på Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se under Statistik & fakta och på SCB:s webbplats www.scb.se under Jord- och skogsbruk, fiske. Den definitiva statistiken för tidigare år (fr.o.m. 1965) finns tillgänglig i Sveriges statistiska databaser. Åtkomst sker via www.scb.se och användandet är avgiftsfritt.

Statistiska meddelanden inom området jordbruksstatistik trycks fr.o.m. 2002 inte längre upp för distribution. I stället för att prenumerera på tryckta Statistiska meddelanden finns det möjlighet att, vid varje tillfälle som officiell jordbruksstatistik publiceras, utan avgift erhålla ett meddelande om detta per e-post tillsammans med publikationen i pdf-format. De som önskar ingå i denna form av prenumerationservice skall sända en anmälan per e-post till gunilla.thorsell@sjv.se.

Enskilda exemplar av publikationerna kommer också att kunna erhållas som papperskopior till ett pris av 50 kr per exemplar. Dessa kan vid varje enskilt fall

beställas av Marjatta Niemi tfn: 036 – 15 59 34, fax: 036 – 34 01 96, post: Jordbruksverket, 551 82 Jönköping, e-post: marjatta.niemi@sjv.se.

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild Beskrivning av statistiken under SCB:s webbplats.

In English

Summary

This report provides preliminary results for the year 2002 for the yield per hectare and total production of cereal crops, peas and oilseed crops. The results are presented for all of Sweden.

Cereals, peas and oilseed crops

Total production of cereal crops for the whole country is estimated at 5.45 million tons. This is almost equivalent to the average for the previous five years. A decline in the areas of cereals under cultivation was compensated for by high yields per hectare.

The total production of winter wheat is estimated at 1.8 million tons. This is equivalent to about 33 per cent of the total production of cereal crops. Areas under cultivation for winter wheat fluctuate very much due to weather conditions in the autumn of the previous year. Excessive rains in the autumn 2001 offered bad opportunities for sowing winter crops.

Total production of peas is estimated at 83 100 tons, which is about 9 per cent more than the previous year.

The 2002 harvest of rape and turnip rape is estimated at about 159 000 tons. Compared to the previous year, this is an increase of 50 per cent. This increase is due to an increase of cultivation of rape and turnip by 50 per cent. The total production of oil flax is estimated at 3 300 tons.

Since 1998, statistics on crop yields for cereals, peas and oilseed crops have been based entirely on an interview survey. The sample of the survey of 2002 consists of 4 350 survey units. The selected farms are a random sample from throughout the country. These preliminary results are based on a subsample of 1 087 survey units. These units receive priority in the survey and in the subsequent data processing at Statistics Sweden. The survey was carried out in October. Information was requested for total farm production in tons of these crops and their average moisture content. Yields per hectare at the farm level are calculated by dividing the production by the crop area of the farm. The total production was calculated from data on yield per hectare; area statistics were calculated from preliminary data on usage of arable land in June 2002. These area data are based on figures from the administrative data for agricultural subsidies, IACS. Crop areas cut as green fodder have been excluded.

The tables show the number of observations, yield per hectare in kg, total production in metric tons and crop areas. Standard errors are given for the yield per hectare and total production.

List of tables

1. Winter wheat. Yield per hectare, crop area and total production	6
2. Spring wheat. Yield per hectare, crop area and total production	6
3. Winter rye. Yield per hectare, crop area and total production	6
4. Winter barley. Yield per hectare, crop area and total production	7
5. Spring barley. Yield per hectare, crop area and total production	7
6. Oats. Yield per hectare, crop area and total production	7
7. Triticale. Yield per hectare, crop area and total production	8
8. Mixed grain. Yield per hectare, crop area and total production	8
9. Peas. Yield per hectare, crop area and total production	8
10. Winter rape. Yield per hectare, crop area and total production	9
11. Spring rape. Yield per hectare, crop area and total production	9
12. Winter turnip rape. Yield per hectare, crop area and total production	9
13. Spring turnip rape. Yield per hectare, crop area and total production	10
14. Oil flax. Yield per hectare, crop area and total production	10

List of terms

Antal UE	Number of survey units
Areal	Area
Blandsäd	Mixed grain
Grönfoder	Green fodder
Havre	Oats
Hektarskörd	Yield per hectare
Hela riket	The whole country
Höstkorn	Winter barley
Höstraps	Winter rape
Höstrybs	Winter turnip rape
Höstråg	Winter rye
Höstvete	Winter wheat
Län	County
Medelfel	Standard error
Obärgad areal	Area not harvested
Oljelin	Oil flax
Oljeväxter	Oilseed crops
Produktionsområde	Production area
Rågvete	Triticale
Spannmål	Cereals
Standardtal	Standard value
Total skörd	Total production
Vårraps	Spring rape
Vårrybs	Spring turnip rape
Vårvete	Spring wheat
Ärter	Peas